

Κεφάλαιο 3^ο

Θεωρίες Μάθησης

Μπιχεβιοριστική Θεωρία

Η μπιχεβιοριστική θεωρία μάθησης ή μπιχεβιορισμός (behaviorism) ή συμπεριφορισμός είναι το θεωρητικό πλαίσιο, το οποίο αναπτύχθηκε στην ψυχολογία από τον Αμερικανό ψυχολόγο John Watson⁴³ στις αρχές του εικοστού αιώνα στις Η.Π.Α., με γνωστότερους υποστηρικτές τους Clark Hull & Skinner και η θεωρία στηρίζεται στην άποψη ότι η μάθηση και η απόκτηση γνώσης είναι αποτελέσματα της αλληλεξάρτησης ανάμεσα στα ερεθίσματα, που δέχεται το άτομο από το περιβάλλον του και τις αντιδράσεις του στα ερεθίσματα αυτά.⁴⁴

Κλασικό παράδειγμα στη διαδικασία μάθησης, σύμφωνα με τη μπιχεβιοριστική θεωρία είναι το γνωστό πείραμα του Ραβλον. Ο Ρώσος φυσιολόγος Ραβλον έδινε τροφή σε ένα σκύλο καθημερινά, αφού χτυπούσε ένα καμπανάκι. Η προσφορά, δηλαδή, τροφής συνοδευόταν από ένα συγκεκριμένο ήχο. Μετά από πολλές επαναλήψεις της ίδιας διαδικασίας, ο Ραβλον παρατήρησε πως ο σκύλος, μόλις άκουγε το γνωστό - πλέον- ήχο, είχε έκκριση σιέλου. Το πείραμα αυτό έγινε και σε άλλα ζώα, όπως γάτες, ποντίκια, χιμπατζήδες κ.λ.π., με διαφορετικά, όμως, ερεθίσματα. Τα αποτελέσματα ήταν τα ίδια με την περίπτωση του σκύλου.

Παραλληλίζοντας, λοιπόν, οι μπιχεβιοριστές την ανθρώπινη μάθηση με εκείνη των ζώων, πιστεύουν πως τα πάντα είναι συνδέσεις της μορφής ερέθισμα- αντίδραση. Ο άνθρωπος λειτουργεί ως παθητικός δέκτης ερεθισμάτων από το γύρω περιβάλλον του, στα οποία αντιδρά με κάποιο τρόπο. Αν η αντίδραση αυτή συσχετιστεί με μια -κατά κάποιο τρόπο- αμοιβή και αν η όλη διαδικασία επαναληφθεί αρκετές φορές, τότε ο άνθρωπος έχει μάθει. Για παράδειγμα, στην ερώτηση του δασκάλου (ερέθισμα) «πόσο κάνει 5+6» ο μαθητής δίνει μια απάντηση (αντίδραση). Αν η απάντηση αυτή είναι «11», τότε ο δάσκαλος θα τον επιβραβεύσει (αμοιβή). Με την επανάληψη της ίδιας ερώτησης και της ίδιας απάντησης, η αμοιβή δεν είναι πια απαραίτητη και ο μαθητής έχει μάθει ότι «5+6=11».

⁴³ Βοσνιάδου , Σ *Εισαγωγή στη ψυχολογία* εκδόσεις Gutenberg Αθήνα 2001σελ.117

⁴⁴ Ο μηχανισμός της συντελεστικής εξάρτησης ανακαλύφθηκε από Αμερικανό ψυχολόγο Ε. Thorndike και αναπτύχθηκε περαιτέρω από τον Skinner- λειτουργική εξάρτηση-